

HAJDUFÖLD

ILÓFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra 25 K Félévre 150 K
 Egyedévre 75 K Egész évre 300 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 1 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

A Tével a gazdákhöz

— Gabona és területi integritás —

Csonkamagyarország nagy számban levő belső bajai közül legnehezebb az élelmezés kérdése. A közéleti miniszter az ősszel bejárta a megyei és városi törvényhatóságokat, velük pontosan megállapodott a 3 és félmilliónyi ellátatlan kenyérszükségletének fedezésére megkívánt gabonakontingens beszolgáltatásában. Hosszas huzavona és alkudozás után elérkezett a kritikus december 5-ike és az azóta feldolgozott adatokból kitűnt, hogy a gazdaságtársadalom a megígért mennyiségnek alig egyharmadát szolgáltatotta be. Ezért kénytelen lesz a kormány a rekvirálást elrendelni.

A gabonaellátás minden korban az államok elsőrendű fontosságú kérdése volt. Már a római birodalom idején is nagy zavarokra adott okot a gabonaárak magassága. A modern államalakulatok közül legfőképpen Angliának volt sok baja a gabonavám miatt, amely a kenyér örökös drágulását jelentette, legujabban pedig Argentiniában voltak komoly zavarok a nagy export miatt. A kenyérgyártás idézi fel a ruténeket és tótok lakta magyar Felvidék nem egy demonstrációját, valamint Toscanát és Barcelonát állandó forrongását. Bizonyításra nem szorul tehát az a tény, hogy a gabona, akárcsak a katonaság, az állami élet egyik legbiztosabb pillére.

A magyar gazdaságtársadalom nem értette meg az idők intő szavát. Számszerű adatok világosan kimutatják, mekkora az ország termése: a kívánt kontingenst közös megállapodás alapján ehhez mérték, az árakat pedig a lehető legmagasabbra felhajtották. És mégis, az ellátatlan kenyérszükségletét, ide véve elsősorban az ipari munkásság és a tisztviselőosztály szükségletét, csupán februárig sikerült biztosítani!

A mezőgazdasági Magyarország ily módon képtelen talpraállásának legelső feltételét, a termelő munka megindítását az egész vonalon, tehát a gyáripárban is, biztosítani. Két okból képtelen rá. Először, mert nem tudja munkáit és hivatalnokait a minimális életlehetőségekkel ellátni, mert a természetbeni ellátás nagy részben lehetetlenné vált, másodsorban, mert a beszolgáltatandó gabonamennyiségből a közös áldozatkészség és lemondás következtében felmerült és előzetesen számba is vett csekély fölöslegeket sehol sem lehet megszerezni, hogy azokat nyersanyagok ellenében ipari államokkal kicserélhesse. Ily módon tovább pang iparunk, a betegségek és a nyomor ezer más megjelenési formája pedig a hiányos táplálkozás miatt amugy is erősen legyengült szegényebb néposztályt, tehát magát a magyarságot

is napról-napra közelebb viszi az össze-roppanáshoz.

És ezek a kikerülhetetlen következmények annál veszedelmesebbek ránk, magyarokra nézve, mert hiszen erőre, sok, hatalmas egységes erőre van szükségünk! Hogy akarjuk visszaszerezni megélhetésünk és politikai súlyunk biztosítékait, a régi határokat és hogy akarjuk a temérdek szenvedést elviselni a jobb jövő beköszöntéséig! Plakátokkal és zászlókkal? Szónoklatokkal? Vagy bankókkal, amiket halomra gyűjt kiki anélkül, hogy hasznukat látná?

Nem? A nagy nemzeti csapás, amely ezt az országot sújtotta, komoly memento az összetartásra, a kölcsönös megértésre, a hazafias áldozatkészségre. Csak belsőrend: az *élelmezési kérdés* kielégítő megoldása, az egyes társadalmi osztályok egyöntetű, céltudatos összetartása, az ipari termelés megindulása és ezzel az egyre komolyabbá váló munkáskérdés megoldása, — belső erő, belső fegyelem, belső áldozatkészség fog bennünket a régi határokhoz visszavezetni! Erre gondoljanak a gazdák, mikor az állam gabonát kér tőlük!

Megalakult az új kormány

Haller és Rubinek kimaradtak a listából

Budapest, dec. 16. (Nemzeti St. tel. jel.) Az új kormány ma megalakult. Miniszterelnök: *Teleki Pál* gróf, külügyminiszter ideiglenesen *Teleki Pál* gróf, utódja *Grätz Gusztáv* lesz, amint befejezi az osztrákokkal való gazdasági tárgyalásokat. Belügyminiszter *Ferdinándy Gy.* pénzügyminiszter *Hegedüs Lóránt*, honvédelmi miniszter *Belicska Nándor* tábornok, kereskedelmi *Hegyeshalmy Lajos* igazságügyi *Tomcsányi Vilmos* Pál, földművelésügyi miniszter nagyatádi *Szabó*, vallás és közoktatásügyi *Vass József*. *Haller István* és *Rubinek Gyula* kimaradtak a kormányból.

Az ugynevezett kisminisztériumokat, ugyanint a népjóléti, nemzetiségi, közéleti, kisközigazgatási minisztériumokat egyelőre nem szüntetik meg, de ezeknek az ügykörét a többi miniszterek látják el.

Igy Vass József a közéleti minisztériumnak továbbra is az élén marad. Az államtitkárság betöltését illetően az egyes miniszterek fognak intézkedni. Az új kormány uralgó iránya, hogy azokat az alapvető kérdéseket, amelyek nem biztosítják a nemzetgyűlés egyetértő támogatását, kizárják a napirendről *s olyan pénzügyi és gazdasági kérdéseket fog szerepeltetni, amelyek megvalósítása elodázhatatlanul szükséges.* Az új kormány felhatalmazást kapott arra, hogy programját minden eszközzel keresztül vigye. Ha egyes csoportok, vagy képviselők a kormány munkája elé akadályokat gördítenének, a kormány feloszlathatja a nemzetgyűlést. Az új kormány pénteken, vagy szombaton fog bemutatkozni. *Teleki röviden*

ismertetni fogja az új kormány programját. *Hegedüs Lóránt* háromnapos indémnitást fog előterjeszteni s ezzel kapcsolatban ismertetni fogja programját. Az expozéjában bejelenti mindazon reformjavaslatokat, amelyek keresztülviteléhez az illetékes tényezők már hozzájárultak.

Haller, Rubinek, Sréter kimaradása miatt úgy a kisközigazgatás, mint a keresztyénszociálisták elégedetlenek. Éles kifakadások hangzottak el a pártterületeken. Ma délután ismét értekezletre gyűltek össze ebben a kérdésben.

Budapest, dec. 16. (Nemz. St. tel. jel.) *Andrássy Gyula* az új kormányról a következőket mondotta:

Ha az új kormányprogram azt az elvet hirdeti, hogy most elsősorban gazdasági és kormányzati intézkedéseknek van helye, mindenestre helyeslem. Nem tudom, hogy összeállításánál fogva meg fog-e felelni a feladatának. Ez komogénabb kormány, mint az eddigiek. A jövő fogja meg mutatni, hogy vajon lesz-e elegendő ereje és tekintélye, a helyzet nehézségeivel megbirkózni.

Budapest, dec. 16. (Nemzeti St. tel. jel.) *Teleki Pál* gróf ma délután kihallgatáson jelent meg a kormányzónál. Politikai körökben úgy tudják, hogy *Sréter István* honvédelmi miniszter visszavonul a politikától s le fog mondani színi mandátumáról is. A kormányzó *Srétert* a vitési szék tagjának nevezte ki.

Budapest, dec. 16. (Nemzeti St. tel. jel.) A nemzetgyűlés holnap ülést tart. Tárty: a további teendők megbeszélése.

Az új brüsszeli konferencia és a németek

Berlin, dec. 16. (A Nemz. St. t. tel. jel.) A jóvátételi kérdés tárgyalására német delegátusok utaztak Brüsszelbe. A németek álláspontja az, hogy azt a 20 milliárdot, amit a versaillesi békeszerződés szerint 1921. január 1-ig tartoznának fizetni, ők már lefizették. Négy milliárdot számítanak a kereskedelmi flottáért, egy milliárdot a Saar medence bányáért, hat milliárdot Franciaországnak átadott területek berendezéséért és állami tulajdonaiért. S ha ehhez hozzá veszik a már eddig szállított szén, gépeket, stb., az eddig fizetett összeg *harminc* milliárdot tett ki. Az antantnak kell annyi belátással lennie, hogy legfeljebb csak egy milliárdot követeljen, annál is inkább, mert a kereskedelmi flotta hatszor annyit ér.

Páris, dec. 16. (A Nemz. St. tel. jel.) Az új brüsszeli konferencia előkészítő bizottsága megállapította, hogy a francia delegátusoknak olyan loyális szellemben kell dolgozniuk, hogy Franciaország semmiesetre sem legyen kénytelen katonai beavatkozásra gondolni, hanem Németországgal egyetértőleg a méltányosság alapján iparkodjanak a kérdések megoldására. Az egyes departementokból beküldött értékelések szerint a Franciaország részéről követelt kárösszeg meghaladja a 230 milliárd arany frankot. A jóvátételi bizottság elnöke megtagadta a delegációnak ezeket az értékeléseket kiadni és új kármegállapítást rendelt el, amely legfeljebb 14 nap múlva lesz számunkra betekinthető. A delegátusok anélkül utaztak el Brüsszelbe.

Anglia békét kínált 1917-ben.

A Helfferich-pör aktái.

Berlin, dec. 16. (N. Fr. Pvesse) ▲ berlini törvényszék ma kezdte meg annak a pörnek a tárgyalását, amelyet dr. Helfferich volt német birodalmi kancellár indított a *Neue Zeit* szerkesztője, Joel Anzelm ellen.

A pör tárgya összefüggésben van azzal a beszéddel, amelyet Erzséber a német nemzetgyűlésen mondott el s amelyben megállapította, hogy még 1917. augusztusában angol békeajánlat érkezett a német kormányhoz a vatikáni közvetítésével, amelyben az *antánt* egyedül és kizárólag Belgium helyreállítását kötötte ki a béke feltétele gyanánt.

A német kormány azonban a legfelsőbb hadvezetőség és az annexió híveinek nyomása alatt ezt a békelehetőséget elutasította. Helfferich, aki abban az időben alkancellár volt, a berlini „Kreuzzeitung“-ban megtámadta Erzsébert ezért a beszédéért, amelyre a „Neue Zeit“ sértő cikkben válaszolt.

A tárgyalás során tanuként kihallgatták az akkori birodalmi kancellárt, Michaelist és Kühlmann külügyi államtitkárát is. Ez utóbbi így adta elő a tényállást:

— Az a semleges személyiség, aki a birodalmi kormány határozatát a békehajlandóságot illetően közvetítette az angol kormánynak, nem tehetett jelentést a megbeszélések megtagadásáról. A spanyol kormány volt az,

amely választ keményen elutasító formába öltöztette. Ezzel egyidőben érkezett meg a pápa hivatalos békeajánlata, melyhez Pacelli nunciusnak ama jelentése volt csatolva, hogy a jegyzéket az angol kiküldött kérelmével is támogatja. Ez talán bizonyos békehajlandóságot jelenthetett ugyan, de nem nyilvánított hivatalos kívánságot Belgiumot illetően, amit a birodalmi kormány hajlandó lett volna teljesíteni. Kühlmann államtitkár egyébként már privátim értesülést szerzett arról, hogy Angliában béke hajlandóságról beszélni sem lehet. Ez irányban céltalan lenne most minden beszéd. A bizalmas közvetítőnek ugyanis tudomására hoztuk, hogy Németország Belgium integritását és szuverenitását hajlandó volt elismerni.

Németország maga azonban nem tehetett hivatalos békeajánlatot, mert az a gyöngeség beismerését jelentette volna. Korn Oszkár dr., a külügyi hivatal osztályfőnöke tanuvallomásában azt is mondta, hogy a külügyi hivatalba jelentések érkeztek arról, miszerint Anglia azonnal békét köt, ha Németország megnyugtató kijelentéseket tett Belgiumot illetően. Ez azonban nem történt meg.

A pápa közvetítésével egyébként az angol békefeltételeket Svájcban át is adták a német követnek.

Norvégia a magyar tisztviselőkért

Budapest, dec. 16. (N. St. t. j.) Értesülésünk szerint minden köztisztviselő 500—1000 korona ajándékot kap karácsonyra Norvégiától.

A cseh vörösvezéreket összefogták

Prága, dec. 16. (N. St. t. j.) A kommunista mozgalom kezd ollanyhulni. A kommunista vezérek nagy része fogva van. ▲ legtöbb ellen kész a vádirat hazaárulás címén. Összesen 110 kommunistát fogtak el. 96-ot Kladnóban.

Bécsi vörösök Pécssett

Bécs, dec. 16. A Nemz. St. t. tel. jel. A Reichspost munkatársának Csáky Imre gróf, magyar külügyi miniszter az önálló baranyai köztársaság felállításáról szóló lapjelentésekre vonatkozólag a következőket mondotta:

— A Linder és Jászi-féle akció nem került ki a magyar kormány figyelmét. Azok a hírek sem látszanak alaptalanoknak, hogy több ezer bécsi kommunista érkezett Pécsre, akiket ott felfegyvereztek. A közelmúlt napok eseményei mutatják, milyen veszedelmet jelent Európára nézve egy ilyen kommunista-fészek. A magyar kormány a pécsi események erkölcsi jelentőségének tudatában mértékadó helyeken lépéseket tett és határozottan követelte, hogy a trianoni békeszerződés értelmében a Baranya sürgősen kiüritessék.

Felvették Ausztriát

Genf, dec. 16. (N. St. t. j.) A népszövetség mai ülésén 35 szavazattal I ellen elhatározták, hogy Ausztriát felveszik a népszövetségbe.

Apanázs Nikitának

Belgrád, dec. 16. (N. St. t. j.) A tegnapi szerb minisztertanács elhatározta, hogy Nikita montenegrói királynak és feleségének 300 ezer frank évi apanázst biztosít.

Osztrák-magyar-román szabadforgalom

Bécs, dec. 16. (Nemz. St. t. tel. jel.) A Presse jelenti, hogy Ausztria, Románia és Magyarország között létrejött a forgalmi egyezség.

Papir 50 filléres forgalomban

Budapest, dec. 16. (N. St. t. j.) Ma becsatolták forgalomba az új papír ötvenfilléreseket, amit a postatakarékpénztár adott ki.

Rendkívüli erdőkihasználás

Letarolnak 71 hold akácot

Az erdőhivatal már az őszejelen előterjesztést tett a tanácsnak a rendkívüli fakitermelés eshetőségére, ha a végszükség előáll. Ez a végszükség itt van, mert a remélt fahozatal elmaradt. A lakosságnak nincs türelme, az erdőpusztítás és a falopások napirenden vannak.

Erdőgazdasági szempontból a rendkívüli kihasználásra a legalkalmasabbak a kinőtt akácok, melyek kigyérültek, betegek és az erdőpusztításnak leginkább ki vannak téve, mert ezek a letarolás és kítuskózás után gyorsan felújulnak a gyökérsarjak útján, a rongált gyérállomány is hamar megjavul és fokozott fatermést ad. Ilyen akácok van a Nagyerdő I vágás-sorozatának nyugati részén, az Augusztá-szanatórium mellett, ahonnan könnyű a beszállítás is.

Az erdőhivatal javasolja a 21 hold akácok kitermelését, továbbá még 50 hold akác terület rendkívüli kihasználását addig is, míg az új erdőgazdasági terv jóváhagyást nyer. A városi tanács a javaslatot elfogadta.

Élelmezési ankét

Budapest, dec. 16. (Nemz. St. t. j.) Ma nagyfontosságú és égető gazdasági kérdésekkel foglalkozó ankét kezdődött meg Vass József közlelmezési miniszter előklésével. Az értekezleten résztvett Teleki Pál gróf miniszterelnök is, valamint Csonkamagyarország összes vármegyéjének fő és alispánjai. Az értekezleten a gabonabeszolgáltatás lehetőségéről és végrehajtásáról döntenek.

A nemzetközi törvényszék

Bécs, dec. 16. (Nemz. St. t. tel. jel.) A Reichspost-nak jelentik Genfből, hogy a népszövetség legutóbbi teljes ülésén tárgyalták a bizottsági jelentést, mely az *allandó nemzetközi törvényszék felállításáról* szól. Az ülésen hosszabb vita fejlődött ki a törvényszék kötelező jellegéről illetően és felszólaltak Lafontaine Balfour, Boucareis, valamint az olasz Fohdner és Motta és úgy döntöttek, hogy az egyes államok tetszésétől függ, vajjon kötelezőnek ismerik-e el vitás ügyekben a törvényszék szereplését. A nemzetközi törvényszék székhelye Hoga lesz és a népszövetség által választott 15 tagból áll.

HIREK

A Hajdúföld Képes Naptára

karácsony előtt megjelenik. A kalendáriumi részen, előjegyzési naptár kivül gazdasági tanácsadót és tájékoztatót is foglal magában. Az irodalmi részbe a Hajdúföld minden munkatársa java-dolgozatát adja. A lefolyt év érdekesen összefoglalt története után dr. KOMLOSSY IMRE főszerkesztőnk tanulmánya jön a sajtó hívatásáról. Dr. BESSENYEI LAJOS a nemzeti hadseregről, PISZKAY ÁRPÁD a mezőgazdasági többtermelésről, dr. MITROVICS GYULA a nemzeti műveltségéről irt tartalmas cikket. Dr. ZÁDOR KÁROLY kedves novellája, VADROZSA, SZILÁGYI IMRE, ZIVUSKA ANDOR és más jeles poéták hangulatos versei, ifj. LISZT NÁNDOR tréfás jövendölései és józsu adomák teszik változatosá a szép kiállítású naptár tartalmát, melyet Horthy Miklós kormányzó lovasképe és zászlószenteléséről felvett szép jelenet díszít.

Régi előfizetőink INGYEN KAPJÁK meg a naptárt, valamint azok az újonnan belépők is, akik a Hajdúföldre legalább három hónapra előfizetnek. A naptár BOLTI ÁRA 25 KORONA lesz.

A naptár részére HIRDETÉSEKET jutányos áron vesz fel e hét végéig a HAJDUFÖLD kiadóhivatala (Piac-u. 59.)

Megszűnt a villamos világítás.

Amitől mindig tartani lehetett hetek óta: bekövetkezett. Csütörtökön nem jött szén, este nem volt villamos világítás, sötétség borult az utcákra. Az a lelkiismeretlen elbánás, melyben Debrecen városa a szénellátás terén részesült, minden bírálaton kívül áll. Budapestten olyan üzemek kapnak szenet, mondta Pap Sándor gazdasági egyleti titkár a megyegyűlésen, melyeknek működése nem elsőrendű szükség, ellenben Debrecenben megszűnt a közvilágítás. Meddig lesz még a helyén Rau Gottlob szks. testvér és mikor lesz már rend a szénelosztás terén?

— **Milotay új lapja.** Debrecen város I. kerületének nemzetgyűlési képviselője, az Új Nemzedék megalapítója, mint már megirtuk, megvált az U. N. szerkesztéséről. s vele együtt a szerkesztőség és a kiadóhivatal több tagja is. Szerdán, 15-én jelent meg Budapestten a **Magyarország** politikai napilap első száma, Milotay felelős szerkesztésében. Szívesen üdvözljük új lapársunkat, abban a bizonyos reményben, hogy a keresztény és magyar nemzeti gondolat erős és intranzigens, bátor előharcost nyert benne.

— **Városi közgyűlések.** Debrecen város törvényhatósági bizottsága december 22-án tartja rendes közgyűlését. A tárgysorozaton 123 ügy szerepel. Előreláthatólag délelőtt, délután fog tartani a közgyűlés, míg a hatalmas tárgysorozattal végezhetnek. A közgyűlési meghívót holnap nyomtatják ki. E hó 29-én újra közgyűlést tart a törvényhatósági bizottság.

— **Déry Frigyes újabb adománya.** A városi tanács csütörtöki üléséből megleghangú köszönő iratot intézett Déry Frigyes bécsi gyároshoz, Debrecen Maecénásához, aki ezer kötetnyi könyvet ajándékozott ujabban a város közművelődési könyvtárának, A könyvek között sok értékes ritkaság és ma már be sem szerzhető folyóirat is van.

— **Ispotályi szegényeink nagy öröme.** Nemcsak az árva gyermekek cipőiről gondoskodik a jótékony szeretet, de kiterjeszti áldásos működését a tehetetlen öregekre is. Örömmel jelenthetjük, hogy a timár társulat részéről: Tokalyi István Honvéd-u., Porcsin Sámuel Mester-u. 34 és egy magát megnevezni nem akaró timár urak, eszimanak és bélésnek való bőrt, valamint talpat ajándékoztak s a többieknek is ígéretét bírjuk, hogy ők is részletetik az ispotályi szegényeket ilyen jótéteményben. Az átvételt a felügyelőség szintén hírlapilag közli.

— **Ébredők!** Vasárnap délután fél-nyégykor az egyesületi helyiségben sorsolás. Szombaton délután a sorsjegyekkel le-számolás.

— **Halálraírt rablógyilkos.** A budapesti rögtönítélő bíróság ma hozott ítéletet a Népszínház-utcai rablógyilkos bűnperében. A bíróság kötél általi halálra ítélte Dutak Ferencet, a bécsi származású gyilkos pincért.

— **Move-bazár.** A Piac- és Kossuth-utca sarkán, a Casino első emeleti egyik termében gyönyörű látvány fogadja a belépőt. Karácsonyi ajándéknak különösen alkalmas tárgyak, gyermekjátékok, babák, képek, szobrok, könyvek, dísz tárgyak, edények tömegével van zsufolásig megtömve a nagy terem. A bazár legszebb darabja az a magyar ornamentikával díszített láda, ami felnyitva egy teljes magyar parasztszobát mutat, a bubos kemencétől és a magasra felvetett ágától kezdve a falakra akasztott tányérokig mindennel ellátva. A nagy stílusér-zéssel és művészi gondnal készített tárgyat **Komlóssy Margit** és **Majerszky Béla** tervezte. Ára 20,000 korona. Vannak azonban egészen olcsó, 10, 20, 50 koronás ajándéktárgyak is, sőt élelmiszerek és italok is. Már csak azért is ott kell vásárolnunk, mert az eladási ár 10 százaléka a Move magasztos céljait szolgálja.

— **Gyilkos oláh katona.** Érdekes ügyet tett át a királyi ügyészségre a debreceni államrendőrség. Az eset a következő: Tulján Demeter, krajovai illetőségű I. román királyi rosiori ezredben szolgáló katona érkezett ide Debrecenbe, és megérkezése után jelentkezett itt a rendőrségen, azt adva elő, hogy neki menekülnie kellett az oláhoktól, mert megölt egy oláh huszártisztet. Kihallgatták a rendőrségen, ahol elmondta, hogy Bukarestben szolgált a 4. rosiori ezredben. Egy *Frumes-u* nevezetű hadnagy vele igen rosszul bánt, de csak rövid ideig, mert egy alkalommal, mikor szolgálatban volt, lelőtte. A gyilkosság után megszökött s ide érve bűnössége tudatában jelentkezett a rendőrségen. Kihallgatása után a gyilkos katonát átkísérték az ügyészségre. Hogy mi lesz vele, még nem tudni.

— **Karácsonyfaestély.** A siketnémák hely-beli intézete 19-én (vasárnap) délután fél 5 órakor az intézet tornatermében a siketnéma növendékek szerepeltetésével karácsonyfa ünne-pélyt rendez. Az ünnepi beszédet **dr Lindenberg** János prépost-plébános püspöki helynök fogja tartani. A művelt közönség érdeklődő tagjait az ünnepélyre ez uton hívja meg az intézet igazgatósága.

— **Kiadják a polgári fellelteményi.** A gazdasági egyesület sürgős kérelemmel fordult a városi tanácshoz, hogy az 1918-ról hátralékos, valamint az 1919 és 1920. évre esedékes kompetencia fát adják ki a gazdáknak a vágás-téren, ahonnan ők szállítják haza. Az erdőhi-vatal javasolja, hogy a fakompetenciára joga-sult gazdák minden ől kompetencia után 10 ől tűzfát a megállapított egységáron szállít-sanak az erdei iparvasúthoz és ez esetben a raktárból elsősorban ők kapják ki fellelteményüket. A 10 ől fának az iparvasúthoz való szállítása megfelel 1 ől fának a vágástérről a városba fuvarozásának. — A városi tanács az erdőhivatal előterjesztését elfogadta.

— **Rendőri hírek.** Titokzatos öngyilkosság. Tegnap délelőtt a Horogh féle Látókép csárdában, mint azt a debreceni államrendőrségnek telefonon jelentették, egy eddig még ismeretlen férfi felakasztotta magát. A csendőrség kiszállt a helyszínre, részletek még nincsenek. — **Lopások:** Schwarz József, Böszörményi-utca 10 szám alatti és Varga Istváné Nyil-utcai lakosok házáiról a csatornákat ismeretlen egy-eknek lelopták. A rendőrség megindította a nyomozást a tolvajok ellen. — **Titokzatos idegen:** Tegnap este egyik rendőri őrző elfogott egy gyanús idegent, aki magát Csomós Pálnak mondta. Találtak Csomós Pálnál egy zsákot, melyben szerszámok voltak. Kiderült, hogy a szerszámokat lopta. Kiderült, hogy a szer-számokat lopta. Eljárás indult ellene.

— **Ifj. Kovács János festőművész képké-állítására** 1920 december 19-én vasárnaptól 1921 január 5-ig, Csapó-u. I szám I emelet.

— **Műtárgy-árverés.** A „Napsugár” karácsonyi műtárgy-árverését december 21-ikén ked-den délután 4 órakor tartja meg a lap kiadó-hivatali helyiségében: Piacz-u. 10. I. A tárgyak vasárnap és hétfőn ki lesznek állítva és díj-talanul megtekinthetők. Művészi becsű antik vagy modern használati vagy luxustárgyakat még átvész árverésre a „Napsugár” kiadóhiva-tala: Piac-u. 10. I.

— „Héra” kézimunkaüzlet, fehérnemű-javítóval és *Kolosné* nyakkendőterme Simonffy-utca 5 sz.

— **Margit-fürdő** állandóan nyitva.

— **? Hol lehet mindent beszerezni? Cim-balomtól és dísz tárgytól kezdve cipőfüzőig és citromig? — A „Move” bazárban! (Kaszinó sarokterme.)**

A kolozsvári egyetem ügye

Budapest, dec. 16. (Nemz. S. tel. jel.) Egy újságíró kérdést intézett **Szádeczky Lajos** nemzetgyűlési képviselő, kolozsvári egyetemi tanárhoz a kolozsvári egyetem ügyében. Szádeczky kijelentette, hogy Szeged meghívta a kolozsvári egyetemet, de Debreczen szives invitálását is mérlegelni kell, mert lehetséges, hogy ott találják meg a kolozsvári egyetem működésének létfeltételeit. Eppen ezért a *tanári kar megérkezéssel fogadja a debreceni egyetem meghívását s elhatározta, hogy ott a helyszínen, Debreczenben tárgyalják meg a kérdés részleteit.* Debreczenbe **Szádeczky Lajos** vezetésével **Dési Lajos**, **Hornyánszky Gyula** és **Schmid Henrik** egyetemi tanárokból álló bizottság fog utazni.

SPORT

A **Debreceni Egyetemi Atlétikai Club** ma, pénteken délután 5 órakor tartja közgyűlését az Egyetemi Körben. A közgyűlésen választják meg az új titkárt. A tagok feltétlen megjelenését kéri az Elnökség.

Művészet

Beethoven. — A művészetek internacio-nális birodalmának nagy ünnepe van ma: **Beethoven** Lajosnak, a zeneköltők egyik legnagyobb fejedelmének 150 éves születésnapja. 1770. dec. 16-án látott napvilágot Bonnban az a zenei lángész, aki sohasem lankadó erővel és akarat-energiával a legnagyobbak közé küzdötte fel magát. Szegény tenorista fiú volt és bohém életű atyja éjszakának idején rán-gatta ki ágyából, hogy neki és barátainak reg-gelig zongorázzon. Így történhetett, hogy 10 éves korában már hangverseny-körutra megy Hollandiába a „csodagyermek” és 14 éves fő-vel karnagyi hivatalt biznak rá. Tudomány-szomja és ambíciója azonban Bécsbe hajtotta, hol Haydn és Mozart előadásait hallgatta. Csodálatos, hogy a mesterek legnagyobbikait nem ismerték fel a szerény és vézna-termetű tanítványban a csodálatos zsenit és maga Haydn mondta rá egy trióbeli játék után: „Ebből a fiatalemberről sem lesz semmi!...” Pedig sem ez a kritika, sem a természet csapásai, időleges fülbaja és némasága sem tud-ták a hivatottságát komolyan érző művészt pályájától elriasztani. Megfeszített erővel dolgozott ismereteinek kibővítésén és „Missa solemnis”-ével egy csapásra hódította meg a művészet birodalmát. Egymásután, mint ki-apadhatatlan ösforrásból, jelentek meg tőle a csodaművek: dalai, ouvertürejei, miséi, sim-fóniái, kamarazenei és Fidélioja és tartotta messze földön híres és látogatott hangverse-nyeit. S nem volt műveiben semmi erkölcs-rontó dekaderencia, nem volt érzékesiklandozó perverzitás, mint a mai „modernekben” és mégis rajongásig szerette és csodálta őt min-denki... A zene finomértésű művelőt pedig 150 évvel születése után hődelattal és csodá-lattal adoznak ma emlékének az egész világon.

Törvénykezés

§ **Az uzsorabíróság ítéletei.** Ma délelőtt az uzsorabíróság példás és elrettentő ítéleteket hozott több árdrágítási ügyben. Az uzsorabí-róság elnöke **Szuhányi** Andor tanácselnök, sza-vazóbíró **Kóháry** József volt. A vádhatóság képviselőjében **dr Balogh** István kir. ügyész volt jelen. Mint szakértő ülnök, **Biró** Pál ny.gazd. intézeti igazgató szerepelt.

Árufelhalmozó hentes

Elsőnek **Sipos** András nyugalmazott vasu-tas, hentes és mészáros árdrágítási vissza-élését tárgyalták. **Sipos** még 1919-ben nagy mennyiségű szalonnát vásárolt össze 50 koronájával, amit nem a raktárában, hanem a pin-céjében helyezett el s ezáltal elvonta azt a forgalomtól. S mikor 120 korona lett a sza-lonna ára, még akkor sem adta el, hanem, várta, hadd emelkedjék még az ára. — Az úzsorabíróság **Sipost** 3 hónapi fogházra, husz ezer korona pénzbüntetésre, egy évi hivatal-vesztésre azonkívül hentes és mészáros ipar-nak gyakorlásától három évre eltiltotta. — Az ítéletet a „Hajdúföld” és a Debreceni Újság-ban tartozik egyszer közzé tenni. A lefoglalt 29 ezer korona elkobzását rendelte el a bíróság. Ugy az ügyész, mint a védő semmiségi pa-naszt jelentett be, így az iratokat felterjesztik a Kir. Kuriához.

Árdrágító zsidók

Ezután két zsidó mészáros állott az uzsorabíróság előtt, névszerint **Guttman** Bernát és a fia, az **Ignác**. A két zsidónak a Csapó-utca 96. szám alatt van a mészárszéke. 1913-ban jöttek be Debrecen boldogítani. Azzal vol-tak vádolva, hogy ez év januárjában árdrágító és árufelhalmozási visszaélést követtek el. Ugyanis a közéletmezési ügyosztály január 14-én hatályon kívül helyezte a maximális árt, de 18-án ismét a maximális ár lépett életbe. Ennek dacára a marhahúst a maximális áron felül adták. Ezenkívül az üzletükből két com-bot, 78 kiló súlyban lakásukra vittek, azzal a céllal, hogy majd később magasabb áron fogják eladni. A két zsidó védője ki lehetett más, mint **dr Freund** Jenő, akit az elnök, mi-kor több ízben közbeszólt, igen erőlyesen rendre-utasított. A két vádlott a kihallgatásnál min-dent tagadott, bár a rendőrségen **Vass** János rendőrkapitány előtt beismerő vallomást tettek. Azonban nem jól tanulták meg a leckét, mert a tárgyaláson egymást cáfolták meg. Tanúnak kihallgatták **Nagy** László polgári rendőrelőnört, **Timár** Sándor rendőrt, akik terhelően vallottak a két Guttmanra. Kihallgatták **Berényi** Imre rendőrelőnört is. Ez a derék rendőr fedezte fel Guttmanék üzelmét.

Az uzsorabíróság **Guttman** Bernátot egy hónapi fogházra és 4 ezer korona pénzbüntetésre, a fiát, **Ignácot** 15 napi elzárásra, két-ezer korona pénzbüntetésre ítélte, ezenkívül az öreg Guttman iparendéjéjét 3 évre fel-függesztette. Ugy az ügyész, mint a védő felelbezt az ítélet ellen.

Színház

* **Maria del Carmen.** Spanyol népdramát mutatott be a Csokonai-színház szerdán este. A darab meséje végig érdekes jellemzően mutatja be a délvidéki izzó szenvedélyt, a fékezhetetlen vad indulatokat és lobogó, forró spanyol vért. Az előadás azonban nem elégitett ki bennünket. Talán az egyetlen **László** Gyula volt az, aki a nagybeteg egyetlen fiának hányatló életéért aggódó apa szerepében igazán művészi produkált. Mellette **Csolnaky** és **Turayné** állotta meg jól a helyét. A többi szereplő inkább csak a becsületes igyekezetnél maradt. Egyébként a társulat mostani összeállításában is nagyobb sikerrel hozhatta volna színre a darabot, s hogy ez nem történt, a rendezést kell hibáztatnunk. Somlár **Stefi** helyett szívesebben láttuk volna **Rácz** Adát. Azt meg épenséggel nem tudjuk megérteni, hogy a drámai erőt ugyan-

Karácsonyfa nagy választékban Barkó Antal fűszerkereskedő Meszena-utca 1. Ugyanott karácsonyi csukorkák.

csak próbára tevő címszerepet mért *Utassy* Idának osztották ki, aki erre valóban gyengének bizonyult. Hiszen ott van drámai szerepekre a hősnő: *Kónya Gizi*, aki eddigi fellépéseivel osztatlan tetszést aratott. Mit ér a közönség vele, hogy ilyen kitűnő művésztárgya van a szintársulatnak, ha a neki való szerepkörben nem foglalkoztatja az igazgatóság? A *Torma* Zsiga éneke és a *Küster Irén* tánca jó volt. Kosztümök, díszletek stílusosak és szépek. A közönség elég jól fogadta az előadást, amit ma megismételnek.

A színházak és mozgószínházak közleményei.

Pénteken B) bérletben a zsufolt ház előtt bemutatott premierét „*Maria del Carmen*” ismétli meg a Csokonai színház. — Szombaton a szezon sláger darabja a *Debreczenbe kéne menni* C) bérletben kerül színre. — A jegyek mindkét előadásra már elővételbe válthatók.

A Boxer dráma az amerikai sport életből négy felvonásban. Ragyogó szépségű felvételek, meglepő sport, boxer versenyek az amerikai kinematografia bravuros alkotása. Bemutatja az Uránia. Előadások 5 és 7-kor. — Jegyelővétel.

Lengyelvér (a lángok lovagja) Eschtrut Natália világhírű regényének befejező második részét mutatja ma az Arany Bika mozi. Előadások 5 és 7-kor. Jegyelővétel.

Amerikai Pathé film a Repülőlovás, a legizgalmasabb és legkülönlegesebb amerikai kalandtörténet. Minden ízében tökéletes munka trükkjeinek ujszerűségeivel, a közreműködő színészek bravuros játékával a legnagyobb tetszést aratja. Bemutatja az Apolló. Előadások 5 és 7-kor. Jegyelővétel.

Rose nyelviskola

Széchenyi-utca 42. sz.

Eladó vendéglő

Baromvásártéren jó forgalmu vendéglő fűszerüzlettel 3 rendbeli lakás, istálló, kertészi, nagy udvar, vétel esetén 3 szobás lakás, üzletek azonnali beköltözésre eladó, Dezső László irodája Maróthy-utca 19.

Kitűnő minőségű

KALAPOK

Reklám ár! 375 kor.

Csak Karácsonyig!

HERMANN NÁNDOR és TÁRSA

Piacz-utca 10. Bikkával szemben.

Családi ház

Nyil-utcán modern újház 8 szobával. Vétel esetén 1 szoba, honyha, világos pince azonnali beköltözésre eladó Dezső László irodája Maróthy-u. 19.

Eladó birtok

Szabolcsmegyében 40 holdas barna és fekete homok jötermő föld eladó Dezső László irodája Maróthy-utca 19.

Eladó ház

Apaffy-utcán 4 szobás sarok ház villany, vízvezeték. — Üzletnek is alkalmas. — Údvarkerttel eladó Dezső László irodája Maróthy-utca 19.

Művészet

Füredy F. Gusztáv harmadik előadásán, december hó 21-én, este 7 órakor, a Zenede dísztermében a *Francia Opera* kerül bemutatásra, *Várady Olga* operanékesnő és *Kardos István* tanár közreműködésével. A kiváló művésznő, akinek legutóbb Budapesten és Bécsben igen nagy sikerei voltak, most először szerepel Debreczenben, ahol a közönség osztatlan érdeklődéssel várja. Az előadásra jegyek szombatig vehetők át Méliusznál. *További előjegyzés nincs.*

Román és vegyes lebélyegzésű pénzt legdrágábban vész **Simon György** Debreczen, Kossuth-utca 11.

Valutaárfolyamok

Budapest, dec. 13. (Nemz. St. tel. jel.) A budapesti tőzsdén a mai napon magánforgalomban a következő árfolyamokat jegyezték: Napoleon 1900—1865, font 22'66, léva 6'80—7'05, dollár 658—644, frank 37'30—37'38, márka 8'96—9'19, rubel 322—28, lira 22'60—22'90, lei 8'27—8'38, sokol 760—86, svájc 97—98, korona dinár 14'90—15'15.

Zürich, dec. 16. A mai napon a magyar koronát 122-vel jegyezték.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legeslegdrágábban vész **Simon György** DEBRECZEN, Kossuth-u. 11.

LENGYEL Fest, tisztít

Készíték gallérokat, kék- és színes ruhákat, gummikabátot minden színre 8 nap alatt **CSAPO-U. 95. Pacsirta-u. sarok.** Felvételi hely Piacz-utca 63. sz. mosoda.

DEBRECENI
Kalapgyár

SZELLÉS KÖSA

Női és férfi kalap megrendelések és javítások gyorsan és pontosan készíttének **PIAC-U. 63. SZ.**

Számoló papír

11—21 cm nagyság 05—14 cm nagyság
500 drb 30 K 500 drb 20 K

a Magy. Nemz. Könyv- és Lapkiadó-Vállalatnál

PIACZ-UTCZA 59.

Kérem a névcserére vigyazni!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy **kelemfőstő vegytisztító intézetem** felvételi helyei **Egyhá t. 5. és Széchenyi-u. 18.** alatt van, hol elvállalnak az e szakmába vágó mindenféle komplikált ruhát, gyász esetben **24 óra** alatt festek

Tisztelettel **WACHA** kelemfőstő, vegytisztító Hajnal-u. 16.

DOLLÁRT és mindenféle idegen pénzt, román és vegyeslebélyegzésű

banjegyeket legdrágábban vásárol **Rankai** bankirodája Debreczen **Rankai** Dégenfeld-tér 6. (Kenyérpiacz.) TELEFON 209.

APRÓ HIRDETÉSEK

Gyermekkosci

és átalakítható gyermekszék eladó Teleki-u. 7.

Keresek

megvételre egy pianót, vagy rövid zongorát. Természetben is fizethetek. Cim Bodnár László főhadnagy Hajduszoboszló.

Zongora

rövid j karban eladó. 3. lépcső Loránti-u. 40.

Értesítés

Schälvez Ferenc fogtechnikus Budapestről December 18—23-ig bezárólag veszt használt hamisfogakat legmagasabb árban naponta délután 2—4-ig. József kir herceg-utca 10. 2 ajtó.

3—400 holdas

bérgazdaságot keresek Debreczen közelében. — Cim a kiadóban.

Cipővarrógép

új eladó Cim a kiadóhivatalban.

Eladó

jókarban levő kis könnyű téderes sárga egy lovas kocsi, 1 taliga, egy vizet kiemelőgép 10 méter vas horganyzott csövél V. r. utca 8.

Kocsis

ujévtől felfogadtatik kész pénzfizetés és lakással. Vár-u. 8.

Bélyeggyár és vésőintézet

PAULÓ I. Bathyanyi-utca 22. Telefon 1365.

Kőváry és Altmann

szűcsök, Piac 42. Pannónia épület. Bármilyen e szakmába vágó munkákat pontosan és jutányosan készítenek.

Aranyért

fizetek grammjárt 120 koronáig e hét végéig Krámer Arany Bika bérház

Mosónok

felvételnek az állami gyermekmenhelyen. Jelentkezések a délelőtti órák alatt a gondnoki hivatalban.

ELVESZETT

kedden délután Darabos-utca 10. a nagyalomásig szekérről egy üres láda, megtaláló jutalomban részesül Honvéd-utca 16.

Lapkihordó asszonyok

felvételnek lapunk kiadóhivatalában. Jelentkezni lehet bármikor a kiadóban.

RONGYOT

mosottat, keresek megvételre, 20—25 kiló napi áron. Cim a kiadóban.

Koros Sándor

férfi-szobák közelében Piac-u. 63.

MAKULATURA

50 kilogramos tételben eladó a kiadóhivatalban

Munkaalalom

12 hadiözevgynek és hadirokkant részére. E tárgyban felvilágosítást nyújt folyó hó 17-én délben a Hadigondozó Népiroda Sz. Anna-u. 12.

Debreczeni Gazdák

Bankja Részvénytársaság, Kossuth-u. 17. Kölcshonoket folyósít házakra, földekre és értékpapírokra. Betéteket elfogad a betétek után kamatot ad. Értékpapírokat és idegen pénzeket vásárol és elad. Elfogad értékeket megőrzés céljából és bérbe ad (safé deposit) páncélrekeszeket. Takarékpénztár és bankügyletek minden ágazatával foglalkozik. — Felelnek minden pénzügyi műveletnél rendelkezésére áll.

Forgács István

műorás Bádógos-u.

TROPAPÍR

fehér irodai és fogalmi eredeti csomagokban kapható lapunk kiadóhivatalában.

Aranyat

mindenféle ezüstöt, brilliánsot, gyöngyöt vész — Steiner Mihály Hatvan-u. 2 szám 1. emelet

Ol só ház

mélyen leszállított árért elköltözés miatt sűrűsége eladó Csapokert, Apponyi utca 40. Azonnali beköltözhető.

Rirkancsok

felvételnek fix fizetéssel és jutalékkal lapunk kiadóhivatalában

Sestakerti szőlő

Andrássy-uton 900 négyszögöl kitűnő terméshozó gyümölcsös, körül lugassal jövizi szivattyus kut és nádas pajtával eladó, Dezső László irodája Maróthy-u. 19.

Rögtön beköltözhető lakás!
Rényelmes kis családi ház!
Istálló is van!
Lakó nincs!
Csak e héten eladó!

Mélyen leszállított ár!

Most 120 ezer kor.-ért is megkaphatják!

Igyekezzenek letenni a foglalót az ezen ház felett rendelkező Nagy Lajos irodában Veres-utca 9. szám alatt.

A ház leírása a következő: A vagongyár közvetlen közelében, a vámospécsi kövesut jobb oldalán, a Nagy József telepen

Nagy József-u. 9. számú szép kis családi ház.

Maga a tulajdonos lakik benne, aki vétel esetén azonnal átadja az egész ingatlant a vevő részére rögtön beköltözhetőre. Hatalmas, magas, adomentes új épület, cseréptetővel fedve. Két szoba, előszoba, konyha, speiz, fűskamara, jövizi kut, sütőkemence, konyhakeret.

Nagy telek és istálló 4 darab lóra! igen szép, magas és terjedelmes nagy szobák.